

„Az ötlettől a megvalósításig”

Interjú Dr. Csapaki Gyulával, a Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal elnökével

SZABÓ CSABA ATTILA

szabo@hit.bme.hu

Elnök Úr, olvasóink és az általuk képviselt intézmények, cégek nagy érdeklődéssel tekintenek az NKTH 2009 évi pályázatai elé, várják a már meghirdetett programok újabb fordulót és kíváncsiak arra, lesznek-e új támogatási formák. De mindenek előtt egy fontos általános kérdés: milyen új stratégiai célokat tűzött ki, mint az NKTH nemrégiben, – 2008 augusztusában – kinevezett új elnöke?

Merőben új stratégiáról nem beszélnék, célokom az összes érték átmentése az eddigi pályázati struktúrából, radikális változások nélkül. Mindazonáltal a 2009-es pályázati tervnek, bár az nagyrészt az eddigi programok továbbvitelén alapszik, van egy-két speciális eleme. Ilyen a gazdasági válság káros hatásainak, a leépítéseknek az enyhítésére tervezett pályázat, amely a magasan képzett munkaerő megmentését célozza, ehhez az intézmények pályázati úton 1-2 évre elegendő segítséget kaphatnak. A másik a technológiai inkubátor program, amely a továbblépéshez szükséges spin-off cégek megerősítését célozza meg.

Stratégiánk lényeges eleme lesz a *stabilitás, kiszámíthatóság és átláthatóság* hármas elvének megvalósítása és érvényesítése. A kiszámíthatóság jegyében az NKTH honlapján megjelentetjük a teljes éves pályázati tervet (február eleje óta hozzáférhető a www.nkth.gov.hu oldalon – a szerk.), a meghirdetési, beadási és elbírálási határidők megjelölésével, hogy minden pályázó előre láthassa a számára érdekes kiírásokat és kellő időben felkészülhessen azokra. Továbbfejlesztjük a bírálati rendszert is, a bírálói kör bővítésével és a bírálati folyamat finomításával. Javítani fogjuk a PR-tevékeny-

séget is, rendezvényeket, információs napokat tartunk, ezeken mindegyiknek előtérrel a kis-középvállalkozásokra számítunk.

A közeljövőben véget ér számos regionális kutatási központ támogatási időszaka.

Mi lesz ezeknek a sorsa?

Tizenkilenc Regionális Egyetemi Tudásközpontunk van, de a kooperációs kutatási központokkal együtt ez huszonhat. Ez nagyon sok, ennyit nem tud finanszírozni az NKTH színvonalasan. A beszámolók nagyon kemények lesznek, szigorú szűrő előtt történik a megmértetés. A programot is átkereszteljük, ez Nemzeti Tudásközpont Program lesz, nem lesz az egyetemekhez kötve. A Nemzeti Tudásközpont Program keretében fel lesz ajánlva pályázati úton a lehetőség, hogy folytassák a tudásközpontok a tevékenységüket, de újak is pályázhatnak. Tehát megnyílik a lehetőség bárki számára, nem zárunk ki senkit, de a rendelkezésre álló források és a megmértetés, hogy eddig mit nyújtottak, bizony azt fogja eredményezni, hogy csak a legjobbak juthatnak tovább.

Melyek lesznek a legfontosabb további pályázati programok 2009-ben?

A másik nagy zászlóshajónk a Nemzeti Technológia Program, az egykori NKFP. Ez egy folyamat, ebben nagyon nagy értékű pályázatokat ítélünk oda 200 millió és 1 milliárd közötti összeghatárok között, plusz az önrész, ezeknél nincs változás. Ez egy három részben meghirdetett programja az NKTH-nak, itt vállalat kell, hogy a konzorcium vezetője legyen és tevéleges önrészt kell vállalni, kb. 30-35%-os az elvárás. Az önrészhez a továbbiakban is nagyon ragaszkó-

dunk, mert ez a garancia arra, hogy el lehet jutni a termékig. A 2009-es stratégiai akcióterv címe: „Az ötlettől a megvalósításig”. Ez is jelzi azt, hogy kell az ötlet, és el kell jutni a termék közeli állapotig. A Nemzeti Technológia Programban nem szándékozunk radikális változásokat tenni.

A fő tématerületek maradnak, ilyen az élettudomány és biotechnológia, kiemelt a versenyképes ipar, – amelybe természetesen beletartozik a Híradástechnika tisztelt olvasóközönsége, akik között nagyon sikeres pályázók vannak az információs és kommunikációs technológiák témában indulók között –, de kiemelt program a megújuló energiaforrások területe, az agrárium, élelmiszeripar, hasonlóképpen az olyan eddigi programjainkat is továbbvisszük, mint az anyagtudomány, a nanotechnológia.

Ami még a 2009-es év stratégiai újdonsága, az az, hogy megreformáljuk a monitoring rendszert. Eddig is volt monitoring, de mostantól sokkal erősebben fogjuk ezt a tevékenységet végezni és bizony a pályázatoknál nem elégszünk meg a végső vagy a közbülső beszámolókkal, hanem folyamatosan követjük a projekteket és ahol úgy látjuk hogy nem a terv szerint haladnak, ott lesz elég energiánk és figyelmünk, arra, hogy bizonyos pályázatokról megvonjuk a támogatást a hátralevő időben.

Szeretnénk hallani az NKTH nemzetközi kapcsolatairól...

Nemzetközi téren az NKTH nagy projekteket indított, sikeres együttműködés van a Shenzen-i térséggel (Kínai NK), Szingapúrral, Franciaországgal, de komoly együttműködés van Oroszországgal, a biotechnológiában a franciákkal, illetve Németországgal van még egy nagy projektünk. Ipari tudományos és technoló-

giai együttműködésű projektek is indultak és indulnak, illetve vannak folyamatban. Az ipari együttműködés terén Molnár Károly miniszter úr írt alá januárban magyar-izraeli ipari TÉT együttműködést, de előkészület alatt van az USA-val is az ipari TÉT együttműködés aláírása és a ciprusi együttműködés is. Nemzetközi téren 34 országgal van TÉT együttműködésünk, éppen a múlt héten írtunk alá megállapodást a 2008-ban az Európai Unió társult államává vált Marokkóval. Nagy ambíciókkal, nagy ígérekkel indul ez a folyamat is.

pályázatot írt ki az NKTH. A szingapúriaknál ilyen az anyagtudomány, a biotechnológia, és az ebben a témában kiírt pályázatok kapcsán egy kölcsönös vegyesbizottság dönti el, hogy kik lesznek a pályázatok nyertesek. A kínai pályázatok esetén másfél hete dönt el, hogy kik lettek a győztesek, akik kiértékelése most történik. Mindig nagyon fontos a szoros együttműködés a két kutatói közösség között, vagyis hogy a kölcsönös érdeklődés alapján a megfelelő kutatói körök megtalálják egymást és együttesen pályázzanak. Elég je-

ban elnyert összegek additívak ahhoz, ami Magyarországon rendelkezésre áll.

A konzorciumépítő pályázat esetében pedig azt támogatjuk, hogy ennek felépítése sokba kerül, több döntésbe és erőfeszítésbe, így ennek az önrészét az akadémiai szféra, valamint a kis és közepes vállalkozások számára érdemileg magunkra vállaljuk. Tehát egy nyertes pályázat esetén sem a konzorciumépítőnek, sem a résztvevőnek nem szabad meghátrálnia amiatt, hogy mi lesz az önrész, mivel arra az NKTH Bónusz Hungary és a konzorciumépítő pályázaton keresztül az összeg rendelkezésre áll. Ennek részleteit, mivel ezek nagyon finom szerkezetű dolgok, a honlapunk tartalmazza, illetve mindig arra biztatom a pályázatok iránt érdeklődőket, hogy menjenek el az információs napokra, amelyek sokkal többet érnek, mint az információs füzet, ami nem fed le mindent. Ezekon ott vannak a kollégáink, akik készségesen segítenek és minden részletkérdésre válaszolni tudnak.

Mindezekhez még hozzá szeretném fűzni, hogy a magyarországi egyetemeket az NKTH partenereinek tekinti. Az akadémiai szférából bár mikor jöhetnek a megfelelő referensekhez a különféle kérdésekkel. Az NKTH-ban egyébként határozottan fejleszteni kívánjuk az ügyfélbarát megközelítést és az ügyfélelégedettséget is mérni fogjuk. Ennek megfelelően minden ügyfelünket szívélyesen kell hívni, fogadni, várni, a kérdéseikre válaszolni, s ha ez nem lehetséges, akkor pontos ígéretet kell tenni arra, hogy mikorra fogjuk e-mailben a válaszokat megadni. Mérőszámokat vezetünk be arra, hogy az ügyfél elégedettsége milyen és ezt kiemelten fogjuk kezelni. Szívesen veszünk javaslatokat, új gondolatokat, ötleteket, de építő kritikákat is.

Még egyszer külön felhívom a tisztelt akadémiai szféra, valamint a kis és közepes vállalkozások figyelmét arra, hogy az EU FP7-es projektek önrészehez támogatást kaphatnak, természetesen pályázat keretében, hiszen az NKTH kizárólag pályázati úton tud odaítélni összegeket!

Köszönjük az interjút!

Mi tulajdonképpen a nemzetközi mechanizmusok projektje?

Tehát mit jelent a nemzetközi projekt például Szingapúrral?

Hogyan profitálhatnak

a magyar pályázók a nemzetközi együttműködésekben?

A szingapúri, a kínai, a francia – és ilyen lesz az izraeli, az Egyesült Államokkal való és a ciprusi együttműködés –, keretében a felek felajánlottak kölcsönösen 1, illetve 2 milliárd eurót. Az NKTH elkészítette azt a térképet, hogy milyen témákat ajánl fel a magyar pályázói kör a szingapúriaknak, ők pedig elkészítették azt a térképet, hogy milyen témákat ajánlanak a magyaroknak. A kölcsönös rezonancia, érdeklődés területeire

jelentős összeg van ezekre egy évre biztosítva, amelyből már eredményeket kell tudni elérni.

Lesz-e pályázat

elnyert EU-s projektek hazai önrészeinek a biztosítására?

Igen, ennek pontosan Bónusz Hungary az elnevezése, amely kimondottan az FP7-es programokban való részvétel finanszírozására szolgál. Magyarország az FP7-es programokban az időarányos részvételt tekintve – hiszen az FP7 még nyitott, folyamatban van – az FP6-ossal hasonlóképpen szerepel. Elmondhatjuk tehát, hogy nem rosszabbul, de ennél sokkal több eredményt kellene felmutatni, hiszen az ebben a program-